

ÅRSRAPPORT 2018

Innhold

Kapittel 1 Daglig leder har ordet	4
Kapittel 2 Årsberetning.....	5
Pensjonskassens virksomhet.....	5
Administrasjon	5
Styret.....	6
Utvikling og vekst	7
Premieinntekter og pensjonsutbetalinger.....	8
Pensjonsmarkedet og regelverksendringer	8
Resultater.....	10
Premiefond.....	11
Avkastning på investeringer	12
Soliditet og risikostyring	14
Solvenskapital	15
Fortsatt drift.....	16
Kapittel 3 Årsregnskap.....	17
Kapittel 4 Aktuars beretning.....	36
Kapittel 5 Revisors beretning	37

Kapittel 1 Daglig leder har ordet

Lørenskog kommunale pensjonskasse, LKP, har siden pensjonskassen ble etablert i 2011 blitt dobbelt så stor, og har nå en forvaltningskapital på over 2,1 mrd kroner.

Ansvarlig forvaltning av medlemmenes pensjonsrettigheter er pensjonskassens viktigste oppgave. Kostnadseffektiv drift, riktige ytelser og høyest mulig avkastning over tid hensyntatt risiko er styrets hovedmålsettinger.

God soliditet er viktig for at LKP skal være rustet for en framtid preget av lave renter, volatile markeder og en tilpasset offentlig tjenestepensjon. Til tross for høy vekst i pensjonskassens forpliktelser har det ikke vært behov for tilførsel av egenkapital fra kommunen, og bufferkapitalutnyttelsen lå godt innenfor regelverkets krav gjennom året.

Bokført avkastning kollektivporteføljen i 2018 var 2,6 %, og dette gav et renteresultat på 15,3 mill kroner. Resultatet ble overført til tilleggsavsetninger for å styrke pensjonskassens buffere og fremtidig soliditet. Den bokførte avkastningen i selskapsporteføljen var 6,9 %.

I tillegg til avkastning på pensjonsmidlene har LKP fokus på ansvarlige investeringer. Alle pensjonskassens midler investeres i selskaper med bærekraftig forretningsførsel.

LKP skal i tiden fremover fortsette å være en aktiv og faglig sterk pensjonskasse som gir medlemmene de beste muligheter for å ta gode valg for sin fremtidige pensjon. I 2018 inngikk vi avtale med ny leverandør på forsikringsteknisk administrasjon og utarbeidet en pensjonsportal slik at de som ønsker det kan søke om pensjon fra oss elektronisk. Vi har også lansert vår egen hjemmeside, og vi opplever at denne har bidratt til å gjøre informasjon om pensjon lettere tilgjengelig og fremme kontakten med våre medlemmer.

Guri Horsfjord Lassen
Daglig leder

Kapittel 2 Årsberetning

Pensjonskassens virksomhet

Lørenskog kommunale pensjonskasse leverer offentlig tjenstepensjon til nåværende og tidligere ansatte i Lørenskog kommune. Pensjonskassen yter alders- og uførepensjoner til medlemmene, og ektefelle- og barnepensjon til deres etterlatte¹.

I 2015 ble Nitor AS kunde i pensjonskassen.

Pensjonskassen er en selvstendig juridisk enhet og er underlagt det samme regelverket som gjelder for finans- og forsikringsbransjen. Midlene holdes adskilt fra kommunens midler og den hefter ikke for kommunens forpliktelser. Pensjonskassens formue og inntekter kan følgelig ikke for noen del tilfalle kommunen eller dens kreditorer. Pensjonskassen står under tilsyn av Finanstilsynet.

Lørenskog kommunale pensjonskasse er medlem i Pensjonskasseforeningen.

Administrasjon

Pensjonskassen er samlokalisert med Lørenskog kommunes virksomhet i rådhuset på Kjenn.

Guri Horsfjord Lassen er daglig leder.

Pensjonskassen har i 2018 hatt avtale med Gabler AS om levering av forsikringsteknisk administrasjon, regnskap og ansvarshavende aktuar. Storebrand Asset Management har forvaltet pensjonskassens midler.

Ernst & Young er revisor for pensjonskassen.

Etter at Gabler overtok som leverandør på passivasiden har pensjonskassen kunnet tilby elektronisk søknadsprosess for sine medlemmer. Dette har medført kortere behandlingstid på søknader, samt bedre service til våre medlemmer gjennom raskere saksbehandling på generelle henvendelser til pensjonskassen.

¹ Pensjonsordningen er en offentlig tjenstepensjonsordning etter Hovedtariffavtalen for offentlig sektor

Styret

Styret er pensjonskassens høyeste besluttede organ.

Styret består av 5 medlemmer med personlige varamedlemmer. Ett av medlemmene oppnevnes av arbeidstakernes organisasjoner blant innskuddspliktige medlemmer i pensjonskassen og pensjonistene, og et av medlemmene skal være eksternt uten bindinger til pensjonskassen eller kommunen som arbeidsgiverforetak.

Styret velges for samme periode som kommunestyret.

Styrets faste medlemmer:

Ola Løberg
styremedlem

Kjetil Houg
styreleder
(eksternt)

Bente Franck-Sætervoll
styremedlem

Erik Bratlie
nestleder

Lisbeth M. Stenshagen
styremedlem

Guri H. Lassen
daglig leder

Utvikling og vekst

Alle ansatte i Lørenskog kommune, med unntak lærere og sykepleiere, er medlemmer i Lørenskog kommunale pensjonskasse. Lærere og sykepleiere har sin pensjonsordning i hhv Statens Pensjonskasse og KLP.

Pensjonskassen er tilsluttet Overføringsavtalen mellom pensjonsordninger i offentlig sektor.

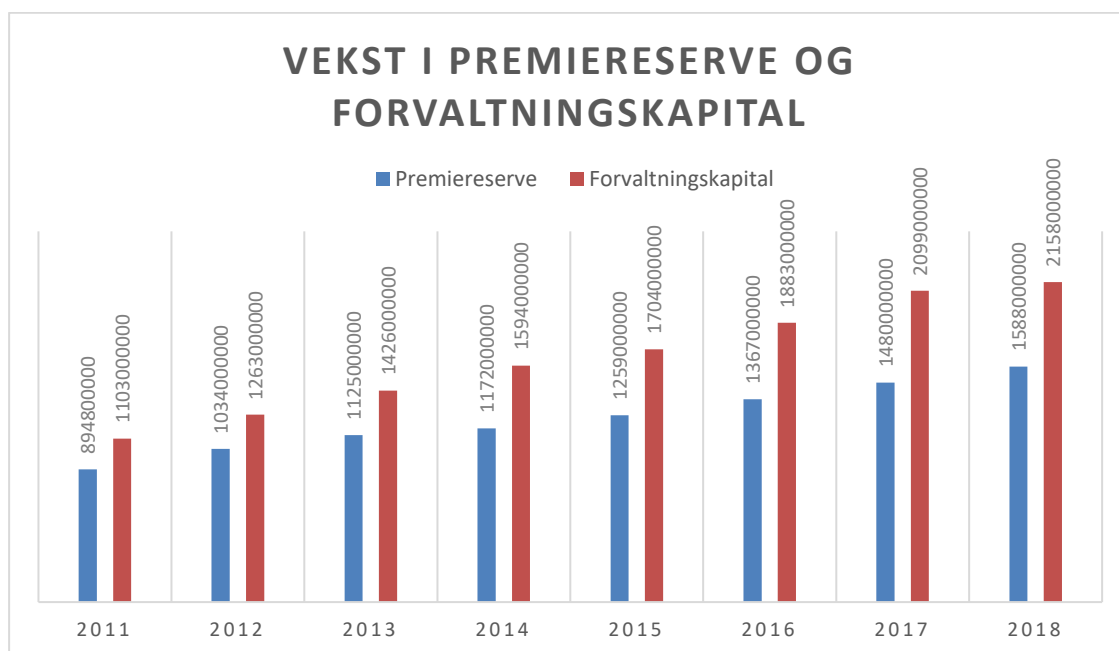
Antall medlemmer øker hvert år, og i 2018 fikk pensjonskassen 502 nye medlemmer.

Tabellen viser pensjonskassens medlemssammensetning:

	31.12.2017	31.12.2018	Endring
Sum antall medlemmer	8 342	8 844	502
Aktive medlemmer	2 404	2 564	160
Oppsatte ²	4 790	5 047	257
Uførepensjonister	222	318	96
Alderspensjonister	562	802	240
Ektefellepensjonister	99	105	6
Barnepensjon	5	8	3
Sum pensjonister	888	1 233	345

Pensjonskassens totale kapital var 2,1 mrd kroner ved utgangen av året. Netto avkastning for selskaps- og kollektivporteføljen var 11,3 mill kroner.

Utvikling i premiereserve og forvaltningskapital fra 2011 – 2018:

² Tidligere ansatte med rett til pensjon fra Lørenskog kommunale pensjonskasse i framtiden (pensjonen har ikke kommet til utbetaling)

Pensjonsmarkedet og regelverksendringer

Avtale om ny offentlig tjenstepensjon ble inngått mellom partene i arbeidslivet og myndighetene 2. mars i 2018. Lovforslaget ble sendt på høring på høsten med høringsfrist i januar 2019. Den nye offentlige tjenstepensjonen skal gjelde for de som er født i 1963 eller senere og innføres fra 2020.

De som er født i 1962 eller tidligere vil beholde dagens AFP-ordning og fortsette å tjene opp pensjon etter dagens bruttoordning. Dagens bruttoordning gir et samlet pensjonsnivå fra tjenstepensjonsordningen og folketrygden på 66 % av sluttlønn opp til 12 G ved full opptjeningstid på 30 år før levealdersjustering. Personer som er født til og med 1958 har imidlertid en individuell garanti som sikrer at de får 66 % samlet pensjon etter levealdersjustering og samordning dersom de har full opptjeningstid. Det legges opp til at personer som født mellom 1959 og 1962 vil få en andel av garantitillegget.

Den nye ordningen vil være en betydelig endring av offentlig tjenstepensjon som innebærer at:

- Pensjonsordningen blir en livsvarig nettoordning som utbetales i tillegg til pensjon fra folketrygden
- Det blir mulig å kombinere pensjon og arbeidsinntekt uten at pensjonen blir avkortet
- Alle år i arbeid frem til 75 år gir pensjonsopptjening
- Pensjonen skal som hovedregel kunne tas ut fra 62 år
- Det blir en ny AFP-ordning som blir livsvarig etter samme mønster som AFP i privat sektor, og som kan også kombineres med arbeidsinntekt
- Det innføres et nytt pensjonselement – betinget tjenstepensjon. Den gjelder for de som ikke kvalifiserer for AFP og kan tas ut fra 62 til 70 år
- For årskullene 1963-1970 gis det et tillegg for de som slutter før 67 år. Tillegget gis mellom 62 og 67 år dersom man har minimum 15 års tjenestetid
- De som skal tjene opp pensjon i den nye ordningen beholder opptjeningen i bruttoordningen

Når ny offentlig tjenstepensjon er på plass vil partene i arbeidslivet starte arbeidet med å finne løsninger for ansatte med særaldersgrense.

LKP har fulgt arbeidet med offentlig tjenstepensjon tett, og arbeider målrettet med tiltak for å håndtere de kommende endringene. Informasjon til pensjonskassens medlemmer er en del av disse tiltakene.

Premieinntekter og pensjonsutbetalinger

Forfalte premier for 2018 utgjorde 149 mill kroner, og er knyttet til opptjening av pensjonsrettigheter for pensjonskassens medlemmer.

Pensjonskassen vokser i størrelse og utbetaler stadig mer pensjon til medlemmene. I 2018 ble det utbetalt 56 mill kroner i ulike pensjonsytelser.

Foto: EB Photos – Erik Bratlie
«Morgenstemning på Kjenn»

Resultater

Risikoresultat var positivt med 3,6 mill kroner, og dette er overført til premiefondet. Hovedårsaken til det gode resultatet skyldes at kostnadene knyttet til nye etterlatte ble lavere enn beregnet.³

Renteresultatet var positivt med 15,3 mill kroner, og resultatet er i sin helhet overført til tilleggsavsetninger. Renteresultatet oppstår som en følge av at de faktiske finansinntektene avviker fra renteforpliktelsene i henhold til det forsikringstekniske beregningsgrunnlag som benyttes. Pensjonskassen garanterer en årlig bokført kapitalavkastning på 2,6 %, og den årlige avkastningen på midlene må derfor overstige denne for å få et positivt renteresultat.

Administrasjonsresultatet var positivt med 3,0 mill kroner, og er tilført pensjonskassens egenkapital. Resultatet viser forholdet mellom de premiene for administrasjon som er betalt, og de faktiske kostnadene for å administrere avtalene i pensjonskassen.

Disponeringene av årets resultater bidrar til å styrke pensjonskassens bufferkapital.

I 2018 ble det innført nye regnskapsregler for pensjonskasser. LKP har i tidligere år hatt skattemessige underskudd, men har hatt skattekostnad i form av utsatt skatt på de regnskapsmessige resultatene. For regnskapsåret 2018 utgjør betalbar skatt 4,0 mill kr av en samlet skattekostnad på 4,4 mill kr, og pensjonskassen forventer at det vil være betalbar skatt for de kommende årene. Totalresultat etter skatt er 18,0 mill kroner.

Foto: EB Photos – Erik Bratlie
«Vinter ved Losbyelva»

³ Risikoresultatet viser om pensjonskassen utvikler seg forsikringsmessig som forventet. Resultatet er overskudd/underskudd som følge av forsikringshendelser knyttet til medlemmers død eller uførhet avviker fra det som er forutsatt i beregningsgrunnlaget.

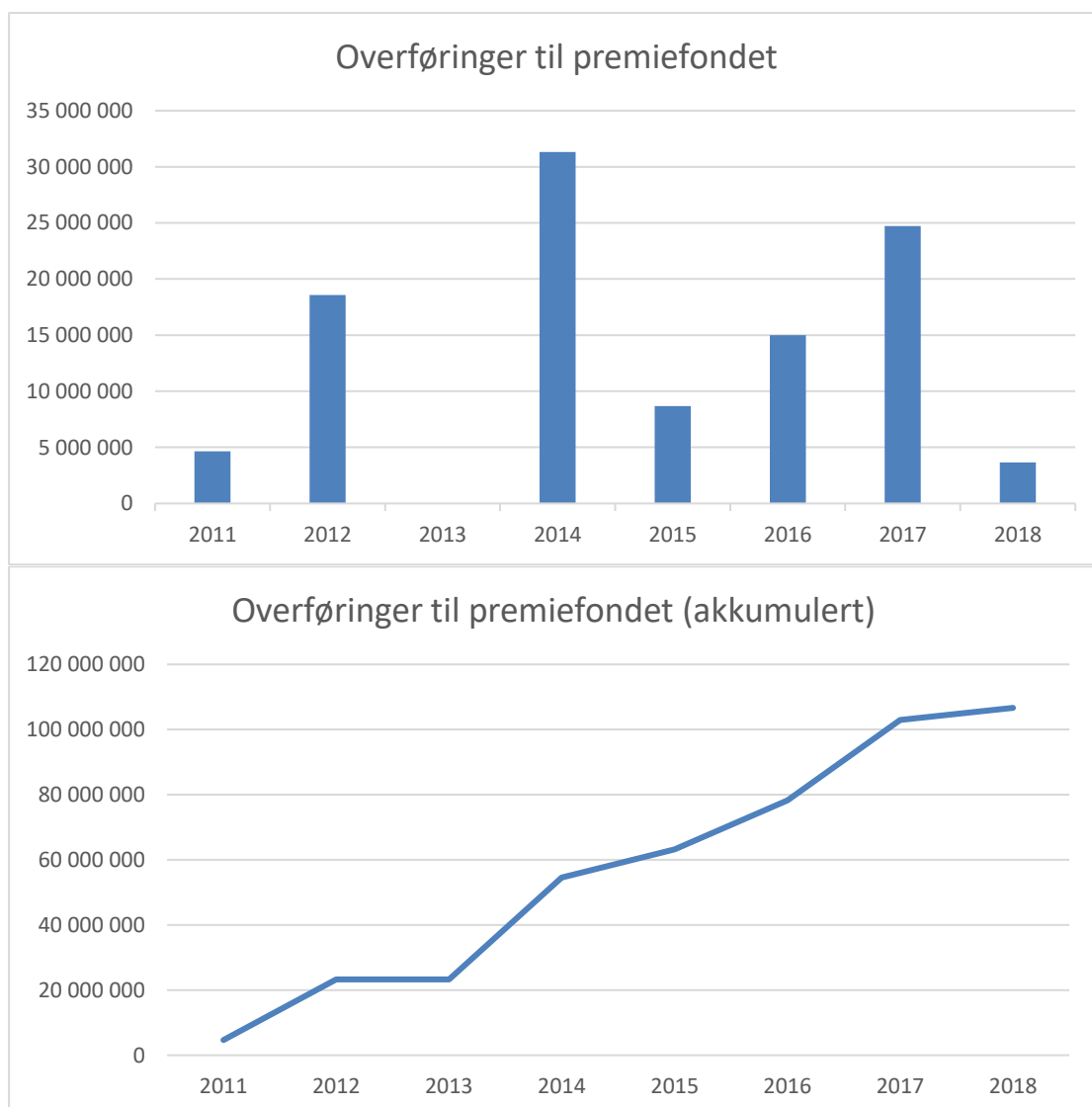
Premiefond

Premiefondet kan disponeres fritt av kundene (Lørenskog kommune og Nitor) til å betale forsikringspremie. Et positivt rente- og /eller risikoresultat i pensjonskassen kan overføres til premiefondet. Pensjonskassen garanterer 2 % avkastning på midlene som til enhver tid står på fondet.

Ved utgangen av 2018 er totalt premiefond på 29,4 mill kroner. Lørenskog kommune betalte imidlertid 27,8 mill kroner av premien for 2018 i 2019, så på starten av 2019 er premiefondet på 57,2 mill kroner.

Siden 2011 har 104,6 mill kroner av overskuddet på rente- og risikoresultatet blitt overført til premiefondet. Lørenskog kommune benyttet 19,8 mill kroner av premiefondet til å dekke pensjonspremie i fjor, mens Nitor benyttet 0,3 mill kroner.

I 2018 ble det overført 3,6 mill kroner til premiefondet.

Avkastning på investeringer

Styrets målsetting er å oppnå høyest mulig avkastning gitt risikoramme som er i samsvar med pensjonskassens risikotoleranse. Pensjonskassens midler er plassert i henhold til gjeldende regelverk, og styrets strategi for kapitalforvaltningen.

Pensjonskassens kollektivportefølje⁴ og selskapsportefølje⁵ forvaltes separat.

Beregnet etter modifisert Dietz' metode utgjorde bokført kapitalavkastning for kollektivporteføljen 2,6 %, mens den verdijusterte kapitalavkastningen utgjorde -0,4 %.

Selskapsporteføljens bokførte kapitalavkastning var 6,9 %.

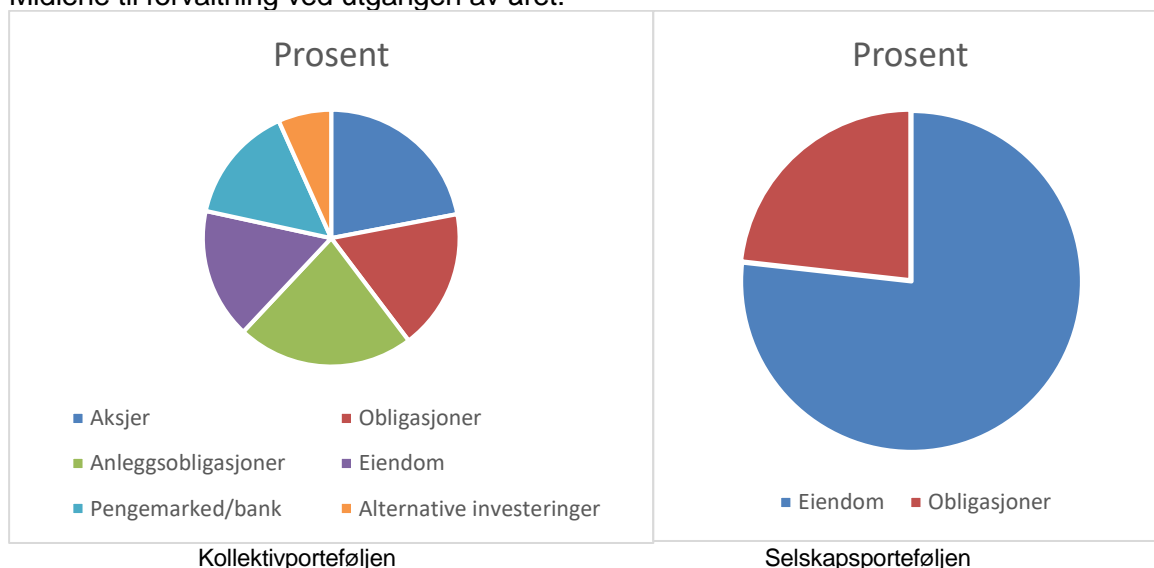
Kollektivporteføljen hadde netto finansinntekter på -2,3 mill kroner. Renteresultatet på 13,5 mill kroner skyldes at kursreguleringsfondet ble benyttet. Selskapsporteføljens nettoinntekter utgjorde 13,6 mill kroner. Pensjonskassen hadde således en samlet verdijustert nettoavkastning på 11,3 mill kroner i 2018.

Tabellen under viser verdijustert avkastning. LKP har med unntak av oppstartsåret og fjoråret hatt en verdijustert avkastning i kollektivporteføljen som har vært høyere enn garantert rente:

År	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Avkastning	0,4 %	9,2 %	9,6 %	6,8 %	4,3 %	5,8 %	8,6 %	-0,1%

Avkastningen for 2018 målt på daglig basis viser en verdijustert avkastning på forvaltet kapital (kollektivporteføljen) på -0,1 %, -0,3 prosentpoeng bak relevant måleindeks. Selskapsporteføljens avkastning var 6,4 %, hele 1,2 prosentpoeng foran relevant måleindeks.

Midlene til forvaltning ved utgangen av året:

⁴ Eiendeler som motsvarer de forsikringsmessige avsetninger til dekning av kontraktfestede forpliktelser

⁵ Pensjonskassens ansvarlige kapital

Rentenivået økte noe gjennom 2018, men er fortsatt på et lavt nivå som gjør det utfordrende med hensyn til evnen til å oppnå gjeldende rentegaranti og solvenskrav. Pensjonskassens egenkapital er mer utsatt og risikonivået må tilpasses bufferkapitalen.

Fjoråret ble et krevende år for plasseringene med økte renter, negativ utvikling for aksjemarkedet og økt kredittpåslag for obligasjoner. I lys av markeds- og rammebetingelser er det styrets oppfatning at resultatet for 2018 er tilfredsstillende.

Pensjonskassen legger vekt på at midlene til forvaltning skal investeres i selskaper som overholder menneskerettigheter, arbeidstakernes rettigheter og korrupsjonslovgivning, samt har en miljømessig bærekraftig forretningsførsel, og som ikke er involvert i produksjon av tobakk eller kontroversielle våpen som landminer, klasevåpen og atomvåpen, eller annen uakseptabel forretningsførsel. Kriteriene baseres på anerkjente standarder som for eksempel FNs Global Compact-prinsipper, OECDs retningslinjer for multinasjonale selskaper, internasjonale ILO-konvensjoner, Ottawa-avtalen (landminer) og Klimakonvensjonen.

Pensjonskassens midler skal i tillegg til det som er nevnt over investeres i selskaper som demonstrerer en bærekraftig forretningsførsel, og investeringene søker selskaper som presterer godt finansielt og samtidig bidrar til måloppnåelse av globale rammeverk som FNs bærekraftsmål og Parisavtalen.

Foto: Halvorsen&Reine Arkitekter

Pensjonskassen besluttet i fjor å investere i Snøporten. Snøporten er et eiendoms- og destinasjonsprosjekt med mål om å bli en ledende helårs vintersports- og aktivitetsdestinasjon. Prosjektet omfatter bygging av skihall, forretninger, hotell, og en rekke andre planlagte næringsvirksomheter i Lørenskog kommune.

Soliditet og risikostyring

Pensjonskassens risiko fordeler seg i hovedsak på forsikringsrisiko og finansiell risiko knyttet til aktivaplasseringer.

Den forsikringsmessige risikoen møtes ved at pensjonskassen følger Finanstilsynets anbefalte tariffer. Risikoresultatet over tid indikerer at pensjonskassens tariffer er korrekte. Resultatet var positivt med 3,6 mill kroner i 2018, men har vært svakt negativt de to foregående årene. Det er naturlig at risikoresultatet varierer fra år til år, og styret har fokus på å følge resultatene over tid slik at tariffen er best mulig tilpasset pensjonskassens bestand. Det er i tillegg etablert reassuranseavtale med katastrofedekning.

Gitt vesentligheten av markedsrisikoen for pensjonskassen, er håndteringen av kapitalforvaltningen ett av styrets viktigste arbeidsområder. Den finansielle risikoen er i hovedtrekk knyttet til pensjonskassens evne til å innfri den årlige avkastningsgarantien. Kapitalforvaltningsstrategien balanserer forholdet mellom styrets ønske om langsiktig høy avkastning, konsekvenser av kortsiktige verdiendringer og gjeldende kapital- og soliditetskrav.

Pensjonskassen utøver sin risikostyring i henhold til de regler og retningslinjer som offentlige myndigheter til enhver tid fastsetter for utøvelse av forsvarlig kapitalforvaltning. Samtidig baserer styrets strategi for kapitalforvaltningen seg på at pensjonskassen skal ha en tilfredsstillende fremtidig solvens uten at selskapet får behov for tilførsel av ansvarlig kapital. Det er fordelaktig med stabilitet i allokeringen og at premiefondet får en årlig tilførsel. Dersom svingningene er store og bufferkapitalen settes under press, vil tiltak for å redusere risikoen bli vurdert.

Pensjonskassens risikostyring og internkontroll bygger på en løpende vurdering av vesentlige risikoer som er knyttet til pensjonskassens virksomhet, med utgangspunkt i definerte mål og strategier. Styret har gjennomgått pensjonskassens dokumentasjon av risikoeksponeringer, konsekvenser og kontrolltiltak. Arbeidet med risikostyring og internkontroll foregår kontinuerlig, og styret foretar minst en gang i året en grundigere vurdering og gjennomgang, herunder av gjeldende retningslinjer, og styrets egne strategier.

Rapporter avgitt i forbindelse med gjennomgang av risikostyring og internkontroll bekrefter at pensjonskassens risikostyring og internkontroll er tilfredsstillende.

Solvenskapitaldekning

Solvensmarginkapitalen utgjorde ved slutten av året 303 mill kroner, noe som gir en solvensmargin på 443 %. Pensjonskassen ligger over minstekravet til solvensmarginprosent på 100 %, og var godt tilpasset soliditetsregelverket som gjaldt i 2018.

Pensjonskassen benyttet stresstest I som sitt primære styringsparameter, og rapporterte resultatet av stresstestberegninger til Finanstilsynet. Stresstesten beregner tapspotensialet med sannsynlighet 1 av 200 år, og tilsvarer i stor grad det langsiktige solvenskapitalkravet som følger av Solvens II-direktivet. Beregnet bufferkapitalutnyttelse i Stresstest I for fjerde kvartal 2018 viste at pensjonskassens tilgjengelige bufferkapital var 543,0 mill kroner, mens samlet tapspotensial var 378,0 mill kroner, og dette gav en bufferkapitalutnyttelse på 70 % (grønn sone).

Pensjonskassens bufferkapitalutnyttelse i Stresstest I har gjennom året ligget stabilt mellom 70 % og 73 %.

LKP har også forberedt seg på nytt soliditetsregelverk for pensjonskasser, forenklet solvens II, og beregninger utført gjennom de siste årene viser at kassen har god soliditet. Styret behandlet i 2018 ny kapitalforvaltningsstrategi som er tilpasset det nye soliditetsregelverket. Det er gjennom året arbeidet mye med risikotoleranse i pensjonskassen med fokus på solvenskapitaldekning og tilpasning til nytt regelverk. Ved utgangen av 2018 var solvenskapitaldekningen uten overgangsregel 172 % (grønn sone).

Andre analyser som er gjennomført understøtter at pensjonskassens risikobærende evne er tilfredsstillende, samtidig som pensjonskassens egenkapital forventes redusert over tid som følge av vekst i forpliktelser. Pensjonskassen har siden den ble etablert ikke fått tilført egenkapital fra kommunen.

Per 31. desember 2018 utgjorde premiereserven for sikring av opptjente pensjonsrettigheter 1 588 mill kroner, premiefondet 29,4 mill kroner, tilleggsavsetninger 141,5 mill kroner, risikoutjevningfondet 28,1 mill kroner og kursreguleringsfondet 124,3 mill kroner.

Kursreguleringsfondet, tilleggsavsetninger og risikoutjevningfond er bygget opp i løpet av de 8 årene pensjonskassen har eksistert, og representerer verdiskapning i pensjonskassen utover overskudd som er avsatt til egenkapital og overført til premiefondet.

Fortsatt drift

Det er etter regnskapsårets slutt ikke inntruffet forhold av vesentlig betydning for pensjonskassens resultat og stilling, og styret mener at årsregnskapet gir et rettvise bilde av Lørenskog kommunale pensjonskasses eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat. Årsregnskapet er ført etter gjeldende regelverk for pensjonskasser, og pensjonskassens eiendeler og gjeld er verdsatt ut fra disse bestemmelsene.

Styret vurderer pensjonskassens økonomiske stilling som god, og årets driftsresultat som godt, marked- og bestandsutviklingen tatt i betraktning. Styret vil fremover opprettholde fokuset på soliditet, og videreføre strategien for å oppnå høyest mulig langsiktig avkastning innenfor en klart definert risiko.

Regnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift og styret bekrefter at pensjonskassen drives under gjeldende regelverk og rammebetingelser. Pensjonskassen har ingen drift som anses å ha negativ innvirkning på det ytre miljø.

Lørenskog, 28. mars 2019

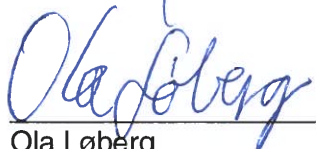
Kjetil Houg
styreleder

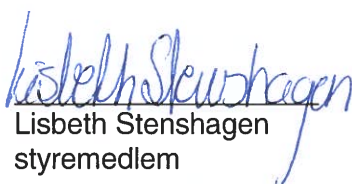
Erik Bratlie
nestleder

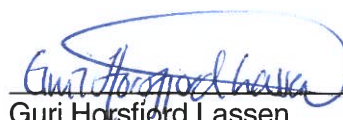
Bente Franck-Sætervoll
styremedlem

Ola Løberg
styremedlem

Lisbeth Stenshagen
styremedlem

Guri Hørsjørd Lassen
daglig leder

Kapittel 3 Årsregnskap

Lørenskog Kommunale Pensjonskasse

Resultat

TEKNISK REGNSKAP		Note	2018	2017
<i>Tall i hele tusen</i>				
1.	Premieinntekter			
1.1	Forfalte premier, brutto	18	149 625	147 687
1.2	- Avgitte gjenforsikringspremier	19	-78	-84
1.3	Overføring av premiereserve og pensjonskapital mv. fra andre forsikringsforetak/pensjonsforetak		0	495
	Sum premieinntekter for egen regning		149 548	148 099
2.	Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen			
2.2	Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler		29 222	41 299
2.3	Netto driftsinntekt fra eiendom	2	7 027	6 623
2.4	Verdiendringer på investeringer		-46 788	68 665
2.5	Realisert gevinst og tap på investeringer		8 265	29 065
	Sum netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen		-2 274	145 653
4.	Andre forsikringsrelaterte inntekter		0	213
5.	Pensjoner mv.			
5.1	Utbetalte pensjoner mv.			
5.1.1	Brutto	20	-56 428	-57 423
	Sum pensjoner mv.		-56 428	-57 423
6.	Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser			
6.1	Endring i premiereserve mv.			
6.1.1	Endring i premiereserve mv., brutto	16	-108 572	-112 317
6.2	Endring i tilleggsavsetninger	16	-15 301	-22 865
6.3	Endring i kursreguleringsfond	16	52 288	-59 765
6.4	Endring i premiefond, innskuddsfond og fond for regulering av pensjoner mv.	16	-260	-1 874
6.5	Overføring av tilleggsavsetninger fra andre forsikringsforetak/pensjonsforetak		0	0
	Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelsene - kontraktsfastsatte forpliktelser		-71 845	-196 821
8.	Midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelser			
8.1	Overskudd på avkastningsresultatet		0	-22 865
8.2	Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene		-3 660	0
	Sum midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelser		-3 660	-22 865
9.	Forsikringsrelaterte driftskostnader			
9.1	Forvaltningskostnader		-752	-5 752
9.2	Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader		-5 801	-7 070
	Sum forsikringsrelaterte driftskostnader	21	-6 553	-12 822
10.	Andre forsikringsrelaterte kostnader		0	-25
11.	Resultat av teknisk regnskap		8 789	4 009

Lørenskog Kommunale Pensjonskasse

Resultat

IKKE-TEKNISK REGNSKAP		Note	2018	2017
<i>Tall i hele tusen</i>				
12.	Netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen			
12.2	Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler		697	697
12.3	Netto driftsinntekt fra eiendom	2	8 188	8 138
12.4	Verdiendringer på investeringer		4 621	9 808
12.5	Realisert gevinst og tap på investeringer		158	108
	Sum netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen		13 664	18 751
13.	Andre inntekter		0	0
14.	Forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen			
14.1	Forvaltningskostnader		0	-108
	Sum forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen	21	-0	-108
15.	Resultat av ikke-teknisk regnskap		13 664	18 642
16.	Resultat før skattekostnader		22 453	22 651
17.	Skattekostnader	23	-4 400	-5 807
20.	TOTALRESULTAT	22	18 053	16 844
	Avkastning på risikoutjevningsfond		-703	-1 274
	Overført fra/til egenkapital	22	-17 350	-15 571
	SUM OVERFØRT		-18 053	-16 844

Lørenskog Kommunale Pensjonskasse

Balanse

EIENDELER	Note	31.12.2018	31.12.2017
<i>Tall i hele tusen</i>			
EIENDELER I SELSKAPSPORTEFØLJEN			
2. Investeringer			
2.1 Bygninger og andre faste eiendommer			
2.1.1 Investeringseiendommer	2	155 600	151 150
2.4 Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
2.4.1 Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)	3	0	
2.4.2 Rentebærende verdipapirer	5	47 199	42 436
2.4.3 Utlån og fordringer	6	0	3
Sum investeringer		202 799	193 588
3. Fordringer			
3.2 Andre fordringer		37 558	558
Sum fordringer	10	37 558	558
4. Andre eiendeler			
4.2 Kasse, bank		0	0
Sum andre eiendeler		0	0
5. Forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		154	0
SUM EIENDELER I SELSKAPSPORTEFØLJEN		240 512	194 146
EIENDELER I KUNDEPORTEFØLJEN			
6. Investeringer i kollektivporteføljen			
6.1 Bygninger og andre faste eiendommer			
6.1.1 Investeringseiendommer	2	132 100	126 600
6.3 Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost			
6.3.1 Investeringer som holdes til forfall	3	426 233	347 803
6.4 Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
6.4.1 Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)	4	733 765	654 122
6.4.2 Rentebærende verdipapirer	5	597 383	747 807
6.4.3 Utlån og fordringer	6	28 199	23 946
6.4.4 Finansielle derivater	7	0	5 345
6.4.5 Andre finansielle eiendeler		0	0
Sum investeringer i kollektivporteføljen		1 917 680	1 905 623
SUM EIENDELER I KUNDEPORTEFØLJENE		1 917 680	1 905 623
SUM EIENDELER		2 158 192	2 099 769

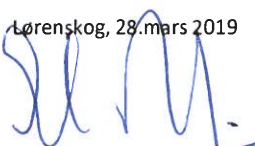
Lørenskog Kommunale Pensjonskasse

Balanse

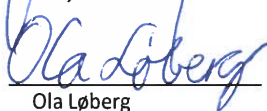
EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER	Note	31.12.2018	31.12.2017
<i>Tall i hele tusen</i>			
10. Innskutt egenkapital		171 275	171 275
11. Opptjent egenkapital			
11.1 Risikoutjevningssfond		28 156	27 453
11.2 Annen opptjent egenkapital		47 726	30 376
Resultat hittil i år		0	0
Sum opptjent egenkapital		75 882	57 829
13. Forsikringsforpliktelses - kontraktsfastsatte forpliktelser			
13.1 Premiereserve mv.	16	1 588 847	1 480 275
13.2 Tilleggsavsetninger	16	141 525	126 224
13.3 Kursreguleringsfond	16	124 346	176 633
13.4 Premiefond, innskuddsfond og fond for regulering av pensjoner mv.	16,17	29 445	73 396
Sum forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser		1 884 163	1 856 528
15. Avsetninger for forpliktelser			
15.2 Forpliktelser ved skatt			
15.2.1 Forpliktelser ved periodeskatt		4 026	0
15.2.2 Forpliktelser ved utsatt skatt		13 238	12 864
Sum avsetninger for forpliktelser		17 264	12 864
16. Forpliktelser			
16.1 Finansielle derivater	7	6 065	0
16.2 Forfalte, ikke betalte pensjoner og utløsningsbeløp	11	31	0
16.3 Andre forpliktelser	11	3 513	1 249
Sum forpliktelser		9 608	1 249
17. Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter		0	23
SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER		2 158 192	2 099 769

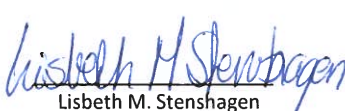
Lørenskog, 28. mars 2019

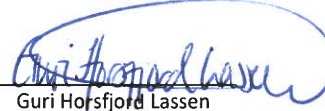

 Kjetil Houg
 Styreleder

 Erik Bratlie
 Nestleder

 Bente Franck-Sætervoll

 Ola Løberg

 Lisbeth M. Stenshagen

 Guri Horsfjord Lassen
 Daglig leder

Lørenskog Kommunale Pensjonskasse

EGENKAPITALOPPSTILLING

Egenkapital	2018	2017
<i>Tall i hele tusen</i>		
Innskutt egenkapital 01.01	171 275	171 275
Innbetalt i året	0	0
Innskutt egenkapital 31.12	171 275	171 275
Annen opptjent egenkapital 01.01	30 376	14 805
Tilført egenkapital/resultat belastet ved disponering	17 350	15 571
Annet opptjent egenkapital 31.12	47 726	30 376
Risikoutjevningfond 01.01	27 453	26 179
Avkastning på risikoutjevningfond	703	1 274
Risikoutjevningfond 31.12	28 156	27 453

Lørenskog Kommunale Pensjonskasse

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

	2018	2017
<i>Tall i hele tusen</i>		
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
Innbetalt til premiefond/Innbetalt premie	101 756	126 980
Netto utbetalt ved flytting (inn +/- ut -)	0	495
Finansinntekter	43 998	41 673
Utbetalte pensjoner mv.	-56 428	-57 396
Forsikringsrelaterte driftskostnader, inkl. reassurans	-6 631	2 044
Andre forsikringsrelaterte inntekter	0	0
Andre forsikringsrelaterte kostnader	0	0
Andre inntekter/kostnader	-0	0
Betalte skatter	0	0
Endring i periodiseringer	60	0
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	82 754	113 797
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
Netto inn-/utbetalinger ved kjøp/salg av investeringer	-43 559	-112 354
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-43 559	-112 354
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
Innbetaling egenkapital	0	0
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	0	0
Likviditetsbeholdning 1.1.	23 140	21 697
Netto kontantstrøm for perioden	39 195	1 443
Likviditetsbeholdning 31.12.	62 335	23 140

NOTE 1 - PRINSIPNOTE

Regnskapet er avlagt i samsvar med norsk regnskapslov og grunnleggende regnskapsskikk i Norge, samt satt opp i henhold til gjeldende forskrift fastsatt av Finansdepartementet 20. desember 2011 med hjemmel i lov av 17. juli 1998 om årsregnskap mv.

Finansielle eiendeler

Finansielle instrumenter måles og innregnes i samsvar med IAS 39, som deler finansielle eiendeler inn i følgende kategorier:

- Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet
- Investeringer som holdes til forfall
- Utlån og fordringer

Regnskapsprinsipper for pensjonskassens kategorier av finansielle eiendeler beskrives nærmere i de følgende avsnitt.

Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi

Aksjer og andeler

Aksjer og andeler måles til virkelig verdi med verdiendring over resultatregnskapet og består av investeringer i aksjer, aksjefond og hedgefond. Virkelig verdi på børsnoterte aksjer og andeler verdsettes til sluttkurs fastsatt av Oslo Børs eller tilsvarende markedsplasser for utenlandske investeringer. Virkelig verdi av øvrige aksjer og andeler fastsettes ved bruk av anerkjente verdsettelsesteknikker.

Obligasjoner og andre verdipapir med fast avkastning

Obligasjoner og andre verdipapir med fast avkastning måles til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet og består av obligasjoner og rentefond. Virkelig verdi på noterte investeringer fastsettes til offentlige omsetningskurser. For investeringer hvor det ikke foreligger omsetningskurs, beregnes kursen ut fra avkastningskurven for verdipapirets respektive sektor.

Investeringseiendommer

Investeringseiendom består av eiendom som er anskaffet for verdistigning på kapital, opptjening av leieinntekter eller begge deler. Investeringseiendommer regnskapsføres til virkelig verdi i samsvar med virkelig verdimodellen i IAS40. Avkastning og verdiendringer i virkelig verdi resultatføres i den perioden det oppstår.

Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost

Investeringer som holdes til forfall

Obligasjoner og andre finansielle eiendeler med faste eller bestembare kontantstrømmer og bestemt innløsningsdato hvor pensjonskassen har intensjon om og evne til å holde investeringen til forfall, er klassifisert som investeringer holdt til forfall. Disse investeringene regnskapsføres til amortisert kost basert på internrentemetoden. Nedskrivning av investeringer som holdes til forfall gjennomføres over resultatet dersom det foreligger vesentlig eller varig verdifall.

Utlån og fordringer

Finansielle eiendeler med faste eller bestembare kontantstrømmer som ikke er notert i et aktivt marked, er klassifisert som utlån og fordringer. Finansielle eiendeler klassifisert som utlån og måles til amortisert kost ved hjelp av en effektiv rentemethode. Nedskrivning av utlån og fordringer gjennomføres over resultatet dersom det foreligger objektive indikasjoner på verdifall. Pensjonskassen har for tiden ingen investeringer som er klassifisert som utlån og fordringer.

Valutaomregning av transaksjoner i utenlandsk valuta

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til kursen på transaksjonstidspunktet. Markedsverdi for finansielle eiendeler og pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved å benytte balansedagens kurs. Valutarisiko knyttet til utenlandske eiendeler er søkt redusert med finansielle derivat.

Forvaltning av kunde- og selskapsporteføljen

Pensjonskassens eiendeler forvaltes separat for kunde- og selskapsporteføljen. Reallokeringer som følge av resultatdisponering foretas ved bankoverførsel mellom porteføljene.

Forsikringsmessige forpliktelser

Premiereserve

Premiereserve er kontantverdien av totale pensjonsforpliktelser med fradrag for kontantverdien av fremtidige premier regnet etter lineær premie- og reserveberegning. Premiereserven er oppreservert til nytt dødelighetsgrunnlag K2013, som ble innført fra 01.01.14 i henhold til pålegg fra Finanstilsynet.

Erstatningsavsetning

Erstatningsavsetning er avsetning som skal dekke forpliktelser knyttet til forventede, ikke-meldte, erstatningstilfeller som er inntruffet innen regnskapsårets slutt.

Tilleggsavsetninger

Pensjonskassen har anledning til å foreta tilleggsavsetninger for å sikre soliditeten. Tilleggsavsetninger kan normalt utgjøre inntil 12 % av premiereserven, og kan benyttes til dekning av fremtidig negativt finansresultat i forhold til pensjonskassens grunnlagsrente og visse typer endringer i det actuarielle grunnlaget.

Kursreguleringsfond

Årets endringer i urealiserte verdier knyttet til investeringer vurdert til virkelig verdi i kundeporteføljen avsettes til kursreguleringsfond og inngår således ikke i årets resultat. Dersom virkelig verdi av eiendelene i kundeporteføljen viser en akkumulert netto mindreverdi kostnadsføres dette tapet.

Premiefond

Premiefondet er innbetalt/opptjente midler som kan benyttes til dekning av fremtidig premie og sikring av reguleringstillegg til pensjoner. Fondet blir tilført 2,0 % årlig rente.

Risikoutjevningfond

Dersom risikoresultatet er positivt, kan inntil 50 % av dette avsettes til risikoutjevningfondet. Dette fondet kan i senere år benyttes til dekning av negativt risikoresultat. Bevegelser i risikoutjevningfondet føres som en resultatdisponering.

Premieinntekter

Bruttopremier inntektsføres med de beløp som forfaller i året. Avgitt gjenforsikring fremkommer som egen linje i resultatregnskapet. Periodisering av opptjent premie ivaretas ved avsetning til premiereserve i forsikringsfondet.

Netto inntekter fra investeringer

Netto inntekter fra investeringer inneholder både realiserte poster og urealiserte verdiendringer. Netto inntekter fra investeringer fordeles mellom investeringer i kollektivporteføljen og investeringer i henhold til investeringen som ligger i de ulike porteføljene.

Erstatningsytelser og forsikringstilfeller

Erstatningsytelser kostnadsføres med forfalte beløp. Ved dødsfall avsettes fulle premiereserver for nye barne- og ektefellepensjoner. Ved uførehendelser avsettes det etter karenperiodens utløp fulle premiereserver for å dekke uførepensjon og premiefritak for alderspensjon, ektefelle- og barnepensjoner. For uførehendelser som kan ha oppstått og hvor karenperioden ikke er avløpt, avsettes periodens opptjente risikopremie for uførepensjoner som IBNR (inntrufne, ikke rapporterte uføretifeller).

Regnskapsmessig behandling av flytting

Overføring av premiereserve ved flytting føres for mottatte reserver som premieinntekter og for avgitte reserver som erstatning. Resultatføringen skjer på det tidspunktet risikoen overføres. Flyttebeløpet inkluderer også andel av tilleggsavsetning, kursreserver og årets resultat.

Fratrådte medlemmer flyttes ikke ut av pensjonskassen, men blir stående med oppsatte rettigheter fram til pensjoneringstidspunkt. Flytting skjer således kun dersom hele enheter i kommunen flytter sine medlemmer over i annen forsikringsordning med tilsvarende vilkår. Hele den opptjente reserve vil da bli overført.

Skatt

Skattekostnadene i resultatregnskapet består av alminnelig inntektsskatt og formueskatt.

Skattekostnad knyttet til alminnelig inntektsskatt består av betalbar skatt og årets endring i balanseført utsatt skatt/skattefordel.

Utsatt skatt/skattefordel beregnes ut fra midlertidige forskjeller utenfor fritaksmetoden.

Formueskatt beregnes skattemessig netto formue fastsatt i henhold til skatteloven kapittel 4. Skattesats for formuesskatt er 0,15 %.

Fra 2018 er det kommet nye skatteregler for pensjonsforetak som skiller den skattemessige behandling i selskaps- og kundeporteføljen. For 2018 er det beregnet overgang til nytt regelverk i tråd med presiseringer og retningslinjer fra skatteetaten.

NOTE 2 - BYGNINGER OG ANDRE FASTE EIENDOMMER

Lørenskog Kommunale Pensjonskasse eier 4 eiendommer og en tomt i Lørenskog Kommune.

Balansførte verdi per 31.12 Kollektivporteføljen

	Inngående balanse 01.01.	Tilgang/avgang i året	Akk. Balansført verdireg. i året	Resultatført verdireg. i året	Utgående balanse 31.12
Fjellhamarhallen	60 850			3 150	64 000
Lørenskog Ishall	65 750			2 350	68 100
Sum	126 600	0	0	5 500	132 100

Balansførte verdi per 31.12 Selskapsporteføljen

	Inngående balanse 01.01.	Tilgang/avgang i året	Akk. Balansført verdireg. i året	Resultatført verdireg. i året	Utgående balanse 31.12
Finstad bolig- og servicesenter	87 800			2 650	90 450
Lørenskog brannstasjon	63 350			1 800	65 150
Sum	151 150	0	0	4 450	155 600

Spesifikasjon av netto driftsinntekter per 31.12 Kollektivporteføljen

	Leie inntekter	Verdi regulering	Netto drifts kostnader	Sum
Fjellhamarhallen	3 072	3 150		6 222
Lørenskog Ishall	3 774	2 350		6 124
Circle K	181	-		181
Sum	7 027	5 500	0	12 527

Spesifikasjon av netto driftsinntekter per 31.12 Selskapsporteføljen

	Leie inntekter	Verdi regulering	Netto drifts kostnader	Sum
Finstad bolig- og servicesenter	4 776	2 650		7 426
Lørenskog brannstasjon	3 412	1 800		5 212
Sum	8 188	4 450	0	12 638

Lørenskog kommunale pensjonskasse har engasjert NEWSEC AS og Akershus Eiendom AS til å fastsette virkelig verdi av eiendommene. I regnskapet bokføres gjennomsnittet av de to takstene som virkelig verdi av eiendommene.

Gnr 98 Bnr 2 - Finstad bolig- og servicesenter, Losbyveien 32, 1475 Finstadjordet.

Eiendommen ligger i Losbyveien, ca 1 km rett sør for Triaden kjøpesenter, i et etablert boligområde. I forhold til eiendommens tiltenkte bruk, eldre hjem, fremstår beliggenheten som veldig god, område rundt et rolig boligområde og det er ikke høyt trafikkerte veier i umiddelbar nærhet. Alternativ bruk vil for denne eiendommen være bolig, og for dette formålet har eiendommen en attraktiv god beliggenhet. I byggene er det 16 nyere leiligheter samt (11+13) eldre leiligheter. Alle uten kjøkken. Det er noe areal som i dag ikke er i bruk og man har også en fløy satt av til administrasjon. I kjeller er det diverse lagerarealer. Leiekontrakten er en streng barehouse kontrakt hvor leietaker dekker alle kostnader.

Gnr 112 Bnr 10 – Lørenskog Brannstasjon, Sykehusveien 10, 1472 Fjellhamar.

Eiendommen ligger sentralt plassert langs Riksvei 159, 3,5 km før man ankommer Lillestrøm sentrum med bil fra Oslo. Eiendommen har direkte adkomst fra motorveien og har god eksponering. Det er enkelt å ta seg til eiendommen med bil/lastebil. I tillegg har eiendommen gode parkeringsmuligheter med egen parkeringsplass tilknyttet eiendommen. Beliggenheten til eiendommen er å anse som særdeles god i forhold til den tiltenkte bruk, men beliggenheten fremstår også som særdeles god gitt alternativ bruk som her vil være mindre aktører som trenger

Gnr 107 Bnr 1507 - Fjellhamarhallen, Marcus Thranes vei 83, 1472 Fjellhamar

Eiendommen er beliggende i Marcus Thranes vei 83 i Lørenskog kommune, rett ved Fjellsrud skole. Hallen måler 40 x 60 meter, tilsvarende tre baneflater for håndball, og har dessuten klatrevegg. Hallen ble tatt i bruk i 1996. Den benyttes av et vidt spekter av kommunens idrettslag. Lange kontrakter med lav motpartrisiko er svært attraktivt i dagens investor marked. Basert på transaksjoner av bare-house kontrakter og big-box kontrakter anser vi en yield på 6,25% som markedsmessig. Markedsleien er satt til dagens nåleie. Bygg av tilsvarende standard for eksempel logistikkbygg, ligger på markedsleier fra 600 - 900 kr pr kvm avhengig av beliggenhet. Eierkost er anslått til ca 20 kr pr kvm ut i fra standard tall fra tilsvarende bare-house eiendommer.

Gnr 101 Bnr 102 - Lørenskog Ishall, Solheimveien 91, 1473 Lørenskog

Eiendommen er beliggende i Solheimveien 91 i Lørenskog kommune, rett ved Metro senteret. Hallen benyttes i hovedsak til ishockey og driftes av Lørenskog ishockeyklubb. Hallen benyttes også til messer og lignende og til skoler og skolefritidsordninger. Hallen ble åpnet i 1988. Ishallen har 1350 sitteplasser, nyoppusset kafe i 2.etasje ved inngangsparti. I tilknytning til anlegget ligger en mindre treningshall som benyttes til B72 bordtennis klubb og Friskis&Svettis. Lange kontrakter med lav motpartrisiko er svært attraktivt i dagens investor marked. Basert på transaksjoner av bare-house kontrakter og big-box kontrakter anser vi en yield på 6,5% som markedsmessig. Dette tar også høyde for et noe eldre bygg som kan trenge ekstra investeringer også fra gårdeier. Dette gjenspeiler også noe høyere eierkostnader enn nyere bare-house bygg. Eierkost er anslått til ca 40 kr pr kvm. Markedsleien er satt til dagens nåleie. Bygg av tilsvarende standard for eksempel logistikkbygg, ligger på markedsleier fra 600-900 kr pr kvm avhengig av beliggenhet.

NOTE 3 - FINANSIELLE EINDELER SOM MÅLES TIL AMORTISERT KOST**Obligasjoner - hold til forfall**

	Pålydende verdi	Kostpris	Amortisert	Markedsverdi	Mer/mindre-	Påløpte renter
- Stat- og statsgaranterte obligasjoner	104 000	103 948	103 980	104 474	494	1 793
- Selskapsobligasjoner	278 000	281 255	279 219	282 434	3 214	4 848
- Verdipapiriserte obligasjoner	35 500	36 053	35 741	37 956	2 215	651
Sum obligasjoner hold til forfall		421 257	418 941	424 864	5 923	7 293
<i>Andel selskapsportefølje</i>			0			0
<i>Andel kollektivportefølje</i>			418 941			7 293

Total andel obligasjoner som holdes til forfall

Selskapsportefølje	0
Kollektivportefølje	426 233

Beholdningsendringer

Inngående balanse 01.01	341 649
Tilgang	113 599
Avgang	-35 545
Amortisering	-762
Utgående balanse 31.12	418 941

Pålydende verdi er TNOK 417 500 hvilket gir en forskjell mot balanseført på TNOK 0,35 % av balanseført verdi er børsnoterte verdipapirer. Gjennomsnittlig effektiv rente er 3,3 % beregnet ut fra gjennomsnittlig beholdning. Porteføljen forvaltes av Storebrand

NOTE 4 - AKSJER OG ANDELER**Andeler i aksjefond kollektivporteføljen**

	Antall	Kostpris	Markedsverdi	Mer/mindre-verdi
Delphi Global A	32 354	75 540	93 091	17 551
SPP Emerging Markets SRI	391 203	41 859	47 019	5 161
Skagen Kon-Tiki A	23 619	12 409	18 223	5 814
Storebrand Aksje Innland	1 289	49 761	63 153	13 392
Storebrand Global Indeks B	38 484	71 922	94 735	22 814
Storebrand Global Multifactor A	45 311	89 349	92 928	3 580
Storebrand Optima Norge	441	11 674	15 303	3 629
Sum andeler i aksjefond		352 512	424 452	71 940

Andeler i eiendomsfond kollektivporteføljen

	Antall	Kostpris	Markedsverdi	Mer/mindre-verdi
Aberdeen Eiendomsfond Norge I AS	758 245	433	478	46
Aberdeen Eiendomsfond Norge I IS	75	42 853	47 352	4 499
Pareto Eiendomsfelleskap II AS	443	450	539	89
Pareto Eiendomsfelleskap II IS	6	41 958	52 806	10 848
Storebrand Eiendomsfond Norge KS	62 587 980	68 346	79 710	11 364
VINTERPARKEN HOLDING AS	41 741	18 333	18 333	0
Sum andeler i eiendomsfond		172 372	199 218	26 846

Andeler i Private Equity fond kollektivporteføljen

	Antall	Kostpris	Markedsverdi	Mer/mindre-	
Storebrand Int. Private Eq. 15 Ltd - class B-1	10 388 436	10 500	11 899	1 399	
Storebrand Int. Private Eq. 16 Ltd - Class B-1	8 503 280	7 500	7 752	252	
Storebrand Int. Private Eq. 17 Ltd - Class B-2	3 148 352	3 000	2 918	-82	
Storebrand International Private Eq 18 Class B-2	1 500 000	1 500	1 389	-111	
Storebrand International Private Equity 13 - B-1	4 486 919	5 732	10 774	5 042	
Storebrand International Private Equity 14 - B-1	5 478 024	6 984	10 408	3 424	
Storebrand International Private Equity IV - B4	67 656	163	354	191	
Storebrand International Private Equity IX Ltd B5	630 325	1 311	3 701	2 390	
Storebrand International Private Equity V Ltd B5	426 774	587	1 092	505	
Storebrand International Private Equity VI Ltd B5	495 393	676	1 025	348	
Storebrand International Private Equity VII Ltd B5	803 170	1 022	2 075	1 052	
Storebrand International Private Equity VIII Ltd B5	606 720	1 035	2 304	1 269	
Storebrand International Private Equity X Ltd B5	1 960 918	2 334	4 278	1 944	
Storebrand International Private Equity XI Ltd B5	2 472 847	3 172	6 049	2 878	
Storebrand International Private Equity XII Ltd B5	2 088 190	3 076	6 155	3 079	
Sum andeler i aksjefond		48 592	72 172	23 580	

Andeler i andre fond kollektivporteføljen

	Antall	Kostpris	Markedsverdi	Mer/mindre-	
Aviva Investors Multi-Strategy Target Return Fund	207 281	20 729	19 309	-1 420	
LYNX (BERMUDA) LTD. Class D	676	6 515	8 233	1 718	
Norron SICAV- Target- Class HRC NOK	79 073	10 187	10 381	193	
Sum andeler i aksjefond		37 432	37 923	491	

Aksjefond er bokført og verdsatt til markedsverdi.

Risikoprofil aksjer

Lørenskog Kommunale Pensjonskasse har gjennom året hatt aksjeeksponering gjennom to norske og fem utenlandske aksjefond.

Den samlede aksjeeksponeringen har variert mellom 21 % og 24 % gjennom året.

Summen av aksjefond utgjorde ved utgangen av 2018 ca. 22,0 % av kollektivporteføljen. Hovedvekten

av aksjeeksponeringen er mot det globale aksjemarkedet. Pensjonskassens aksjeinvesteringer er bredt diversifisert.

NOTE 5 - OBLIGASJONER OG ANDRE VERDIPAPIRER MED FAST AVKASTNING**Andeler i obligasjons- og rentefond kollektivporteføljen**

	Antall	Kostpris	Markedsverdi	Mer/mindre-	Påløpte renter
Storebrand Høyrente	8 875	91 741	90 882	-859	0
Storebrand Likviditet	8 161	82 298	81 687	-611	0
PIMCO Socially Responsible EM Bond Fund USD	280 513	17 102	35 633	18 532	0
Storebrand Global Kreditt IG B	94 227	99 195	91 566	-7 629	0
Storebrand Global Obligasjon	4 435	46 713	47 066	353	0
Storebrand Norsk Kreditt IG 20 B	80 977	83 714	79 974	-3 740	0
Storebrand Norsk Kreditt IG B	81 872	86 255	84 328	-1 927	0
Storebrand Rente+ A	78 461	82 812	86 247	3 435	0
Sum andeler i obligasjons- og rentefond		589 830	597 383	7 553	0

Andeler i obligasjons- og rentefond Selskapsporteføljen

	Antall	Kostpris	Markedsverdi	Mer/mindre-	Påløpte renter
Storebrand Likviditet	4 716	47 594	47 199	-394	0
Sum andeler i obligasjons- og rentefond		47 594	47 199	-394	0

Obligasjons- og rentefond er verdsatt til markedspris.

NOTE 6 - UTLÅN OG FORDRINGER

Utlån og fordringer i kollektivporteføljen	2018
Bankinnskudd	62 384
Fordring på selskapsporteføljen	-34 185
Sum utlån og fordringer	28 199

Per 31.12 utgjorde bundne midler på skattetrekkskontoen TNOK 1 363.

NOTE 7 - FINANSIELLE DERIVATER

Finansielle derivater kollektivporteføljen	2018
Finansielle derivater, valutarelaterte kontrakter	-6 065
Sum utlån og fordringer	-6 065

NOTE 8 - HIERARKIET, FINANSIELLE INSTRUMENTER MÅLT TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTAT

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Balansført verdi per 31.12
	Børsnoterte priser	Observerbar input	Ikke observerbar input	
Aksjer og andeler	0	462 375	271 390	733 765
Obligasjoner	0	597 383	0	597 383
Bank	0	28 199	0	28 199
Derivater	0	-6 065	0	-6 065
Totalt	0	1 081 893	271 390	1 353 282

NOTE 9 - FINANSIELL RISIKO**Finansiell risiko**

Finansiell risiko er knyttet til investeringer i aksjer og rentebærende verdipapirer. Investeringer foretas i verdipapirfond og diskresjonært forvaltede porteføljer. Den finansielle risikoen omfatter markeds-, rente-, kreditt-, valuta- og likviditetsrisiko. Gjeldende finansstrategi setter rammer for den løpende risikotagningen.

Markedsrisiko

Pensjonskassens største risiko ansees å være markedsrisiko, dvs. risikoen for fall i eiendelenes verdier. Markedsrisikoen knyttet til pensjonskassens investeringer estimeres ved bruk av definerte stressparametere for hver aktivaklasse samt forutsetninger om hvordan utviklingen i de ulike aktivaklassene samvarierer. Forholdet mellom bufferkapital og markedsrisiko følges løpende, og uttrykkes gjennom utnyttelse av bufferkapitalen. Det er etablert toleransegrenser for utnyttelse av bufferkapitalen med tilhørende tiltak. Bufferkapitalutnyttelsen per 31.12.2018 er vurdert som tilfredsstillende.

Renterisiko

Pensjonskassen har ved utgangen av 2018 investeringer i rentebærende verdipapirer på 1 062 MNOK. Pensjonskassen hadde en markedsverdivektet durasjon er på 2,6 år. Porteføljeverdien vil falle med ca 27 MNOK ved et parallelt skift i rentekurven på +1 %. Verdien vil stige tilsvarende ved et rentefall.

Kredittrisiko

En stor del av pensjonskassens plasseringer i rentebærende plasseringer har kredittrisiko. Pensjonskassens renteinvesteringer er primært innenfor verdipapirer med høy kredittkvalitet ("investment grade"). Premien innbetales forskuddsvis eller dekkes fra premiefondet slik at pensjonskassens kredittrisiko mot foretakene den er opprettet for, ansees å være liten.

Valutarisiko

Pensjonskassens netto tilgodehavende i norske kroner skal til enhver tid minst motsvare 70 % av de forsikringstekniske avsetninger. Pensjonskassen valutasikrer generelt utenlandske plasseringer med unntak av aksjeekponering i fremvoksende økonomier. Ved utgangen av 2018 utgjør andelen usikrede plasseringer ca 3,5% av midlene.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisikoen i pensjonskassen vurderes som lav, da en til enhver tid har kortsiktige plasseringer som overstiger kortsiktige forpliktelser. Plasseringene ansees å være tilstrekkelig likvid. Pensjonskassen har i tråd med gjeldene forskrift, utarbeidet en egen likviditetsstrategi.

NOTE 10 - FORDRINGER

	2018	2017
Premiefordringer	0	0
Kundefordringer	57	558
Mellomværende Porteføljer	34 185	0
Fordringer på forvalter	872	0
Andre fordringer	2 445	0
Sum fordringer	37 558	558

NOTE 11 - AVSETNING FOR FORPLIKTELSER

	2018	2017
Forfalte, ikke betalte pensjoner og utløsningsbeløp	31	0
Skyldig offentlige avgifter	1 669	0
Gjeld til andre	1 844	1 249
Sum avsetning for forpliktelser	3 544	1 249

NOTE 12 - SOLVENSMARGIN

	2018	2017
Innskutt kjernekapital	171 275	171 275
Opptjent egenkapital	47 726	30 376
Fradrag urealisert verdi selskapsporteføljen	0	25 539
Netto ansvarlig kapital	219 001	227 190
50 % av risikoutjevningfond	14 078	13 726
50 % av tilleggsavsetning	70 762	63 112
Sum annen solvensmargin kapital	84 840	76 839
Solvensmargin kapital	303 842	304 029
Minstekrav til solvensmargin	68 527	64 484
Samlet solvensmargin kapital i % av solvensmargin krav	443 %	471 %

NOTE 13 - KAPITALAVKASTNING**Kapitalavkastning på kollektivporteføljen**

	2018	2017	2016	2015	2014
Verdijustert avkastning	-0,4 %	8,7 %	5,8 %	4,3 %	6,8 %
Bokført avkastning	2,6 %	5,5 %	7,2 %	3,8 %	4,0 %

Kapitalavkastning på selskapsporteføljen

	2018	2017	2016	2015	2014
Verdijustert avkastning	6,9 %	7,1 %	10,9 %	6,5 %	11,4 %
Bokført avkastning	6,9 %	7,1 %	10,9 %	6,5 %	11,4 %

NOTE 14 - BESKRIVELSE AV PENSJONSORDNINGENE

Navn på arbeidsgiverne: Lørenskog kommune og Nitor AS

Pensjonsordningen er en offentlig kollektiv pensjonsordning som følger forsikringsvilkårene og vedtekter for offentlige tjenestepensjonsordninger (TPO) avtalt i Hovedtariffavtalen i kommunal sektor.

Antall medlemmer i pensjonsordningene fordeler seg på:

Aktive	2 564
Oppsatte rettigheter	5 047
Uførepensjonister	318
Alderspensjonister	802
Ektefellepensjonister	105
Barnepensjonister	8
Totalt forsikrede	8 844

NOTE 15 - VIRKNINGEN AV ENDRINGER I FORUTSETNINGER I PENSJONSORDNINGEN

Effekten av en umiddelbar 25 prosent økning i uførehypigheten vil med dagens bestand innebære en belastning på 2,51 millioner kroner på årets risikoresultat. Effekten av en permanent økning på 15 prosent i uførehypigheten vil være en økning i premiereserven på 4,32 millioner kroner. Tilsvarende vil en permanent 10 prosent reduksjon i dødeligheten med dagens bestand innebære en økning i premiereserven på 33,35 millioner kroner.

NOTE 16 - ENDRINGER I FORSIKRINGSMESSIGE FORPLIKTELSE

	Premie- reserve	Tilleggs- avsetning	Kursreg. fond	Premiefond, innskuddsfond og fond for regulering av pensjoner mv.
1. Inngående balanse	1 480 275	126 224	176 633	73 396
2. Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser				
2.1. Netto resultatførte avsetninger	108 572	15 301	-52 288	260
2.2. Overskudd på avkastningsresultatet				
2.3. Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene				3 660
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser	108 572	15 301	-52 288	3 920
3. Ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser				
3.1. Overføringer mellom fond				
3.2. Overføringer til/fra selskapet				-47 870
Sum ikke resultatførte endringer i	0	0	0	-47 870
4. Utgående balanse	1 588 847	141 525	124 346	29 445

NOTE 17 - PREMIEFOND

	2018	2017	2016
Premiefond 01.01.	73 396	68 806	59 600
Innbetalt til premiefond	101 756	128 068	124 559
Overført fra andre ordninger	0	0	486
Belastet premie	-149 625	-147 687	-131 962
Fordring premie	0	0	0
Garantert rente	260	1 344	1 122
Overskuddsdisponering	3 660	22 865	15 000
Premiefond 31.12.	29 445	73 396	68 806

Fordeling premiefond per medlemselskap:	2018	2017
Lørenskog Kommune	28 313	72 002
Nitor	1 132	244
	29 445	72 246

NOTE 18 - SPESIFIKASJON AV PREMIEINNTEKTER

	2018	2017
Brutto forsikringsteknisk premie	131 710	136 596
Administrasjonspremie	12 886	6 471
Premie for rentegaranti	5 029	4 620
Sum forfalt premie	149 625	147 687

NOTE 19 - GJENFORSIKRING

Pensjonskassen har inngått katastrofereassuransavtale med Arch Re. Forsikringen dekker utbetalinger ved død og uførhet forårsaket av én hendelse der tre eller flere personer dør eller blir ufør. Maksimal erstatning er 90 mill. kroner med en egenandel på 10 mill. kroner. Premie for 2018 var 77,5 tusen kroner.

NOTE 20 - SPESIFIKASJON AV UTbetalte Pensjoner

	2018	2017
Alderspensjoner	35 798	34 715
Etterlattepensjoner	3 869	3 900
Uførepensjoner	11 246	10 653
Barnepensjoner	305	267
AFP	8 159	6 474
Pensjon utbetalt av andre	15	0
Avgitt samordning pensjoner	4 956	7 030
Mottatt samordning pensjoner	-7 920	-5 616
Sum pensjoner	56 428	57 423

NOTE 21 - FORVALTNINGS- OG ADMINISTRASJONSKOSTNADER

	2018	2017
Kundeportefølje		
Honorar og omkostninger verdipapirer	752	6 143
Honorar administrasjon	1 877	26
Honorar administrasjon øvrig	1 291	3 028
Honorar aktuar	112	921
Honorar lovpålagt revisjon inkl.mva	125	126
Honorar revisor andre tjenester utenfor revisjon inkl. mva	15	0
Kostnader daglig leder og styrehonorar, inkl AGA	1 712	1 613
Andre driftskostnader	47	210
Kontingent, inkl. finanstilsynsavgift	116	128
Andre administrative kostnader	505	627
Sum administrasjonskostnader kollektivportefølje	6 553	12 822

Fra 2018 er ikke forvaltningshonorar etter bruttometoden ført inn i regnskapet. Disse er hensyntatt i resultatanalysen hos aktuar. Brutto forvaltningshonorar til justering i 2018 utgjør TNOK 5 048.

	2018	2017
Selskapsportefølje		
Honorar og omkostninger verdipapirer		
Andre administrative kostnader	0	108
Sum administrasjonskostnader kollektivportefølje	0	108

NOTE 22 - RESULTATANALYSE OG OVERSKUDDSDDELING

	2018	2017
Risikoresultat før reassuranse	3 736	-2 539
Reassuranse premie	-77	-84
Reassuranse erstatninger	0	
Reassuranserresultat	-77	-84
Netto risikoresultat etter reassuranse	3 659	-2 623
Endring i erstatningsreserve	0	
Annet	0	
Risikoresultat	3 659	-2 623

Renteresultat

Netto finansinntekter		
Herav til kollektivporteføljen	-2 274	146 529
(Til)/fra Kursreguleringsfond	52 288	-59 765
Sum garanterte renter reserve	-38 798	-38 416
Garanterte renter premiefond	-260	-1 344
Garanterte renter pensjonistenes overskuddsfond	0	
Avkastning til risikoutjevningfondet	-703	-1 274
Beregnet forvaltningshonorar verdipapirfond	5 048	
Renteresultat	15 301	45 730

Kostnadsresultat

Resultat administrasjonsreserve	14 658	13 584
Resultat driftskostnader inkl forvaltningskostnader	-6 553	-12 847
Beregnet forvaltningshonorar verdipapirfond	-5 048	
Administrasjonsresultat	3 057	737

Samlet resultat

Samlet resultat	22 017	43 844
Premie for renterisiko	5 029	4 620
Fortjenestemargin for forsikringsrisiko	0	0
Fra/til tilleggsavsetninger	-15 301	-22 865
Netto resultat	11 745	25 599

Disponering av tekniske resultater til premiefond

-3 659 -22 865

Resultat teknisk regnskap etter disponeringer over resultat

8 086 2 734

Avkastning til risikoutjevningfondet	703	1 274
Teknisk resultat fra regnskap	8 789	4 009
Ikke-teknisk resultat	13 664	18 642
Resultat før skatt	22 453	22 651
Skattekostnad	-4 400	-5 807
Resultat før andre resultatkomponenter	18 053	16 844
Totalt resultat	18 053	16 844
Disponert til/fra risikoutjevningfond	0	0
Disponert til/fra egenkapital	-18 053	-15 571

NOTE 23 - SKATT**Grunnlag for skattekostnad, endring i utsatt skatt og betalbar skatt**

	2018	2017
Resultat før skattekostnad	22 453	22 651
+/- Permanente forskjeller	-565	59
+/- Endring i midlertidige forskjeller	-4 534	-69 361
Benyttet fremførbart underskudd	0	0
= Grunnlag for årets skattekostnad	17 354	-46 651

Midlertidige forskjeller	60 172	233 635
Fremførbart underskudd	0	-177 703
= Grunnlag for årets utsatt skatt	60 172	55 932
Beregnet utsatt skatt	13 238	12 864

Grunnlag formueskatt	23 297	0
Årets avsatte betalbare skatt	4 026	0
Endring utsatt skatt	373	5 807
Korreksjon tidligere år	0	0
Årets skattekostnad	4 400	5 807

Overgangsregel

I forbindelse med overgang til nye skatteregler fra 2018 er det beregnet effekt av overgang fra gammelt til nytt skatteregime. Beregningen er gjort med utgangspunkt i alternativ beregning som beskrevet i veiledningen fra skatteetaten

Urealisert i Kundeporteføljen 31.12.17	176 633
MF eiendom Kundeporteføljen	25 381
HTF	-2 799
Sum	199 216

Fremførbart underskudd 31.12.2017	178 562
-----------------------------------	---------

Fremførbart underskudd 01.01.2018	0
Saldo til gevinst og tapskonto 01.01.2018	20 654

NOTE 24 - TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE PARTNER

Pensjonskassen har mottatt innbetaling til premiefond/premie fra sine medlemselskap i 2018 på TNOK 101 756.

Lørenskog Kommune	100 270
Nitor AS	172
Nitor Opus AS	567
Nitor Vital AS	748

Innbetalinger fra Lørenskog kommune

Husleie	15 034
Adm. Kost og annet	0

Utbetalinger fra Lørenskog kommune

Refusjon av lønn og styrehonorar	1 175
----------------------------------	-------

NOTE 25 - ANSATTE, YTELSE OG LÅN TIL LEDENDE PERSONER

Pensjonskassen hadde ingen ansatte i 2018

Daglig leder er ansatt i Lørenskog kommune og leies ut til pensjonskassen.

Godtgjørelse til styret og daglig leder utbetales av Lørenskog kommune og refunderes av pensjonskassen.

Honorar til styremedlemmer for 2018 utgjorde 391 TNOK.

	Styrehonorar (TNOK)
Lisbeth Magnhild Stenshagen	48
Bente Franck-Sætervold	48
Ola Løberg	48
Mona Dehli	4
Erik Bratlie	48
Kjetil Houg	194

Daglig leder mottar ikke godtgjørelse direkte fra pensjonskassen. Styremedlemmer eller daglig leder har ikke lån, opsjonavtale, etterlønnsavtale, pensjonsavtale eller andre godtgjørelse fra pensjonskassen ut over det som følger av tjenstepensjonsordningen som forvaltes i Lørenskog Kommunale Pensjonskasse.

Kapittel 4 Aktuars beretning

GABLER

Til Styret i Lørenskog kommunale pensjonskasse

AKTUARERKLÆRING FOR 2018

Gabler Pensjonstjenester AS er ansvarshavende aktuar for Lørenskog kommunale pensjonskasse. Undertegnede utøver arbeidet på vegne av Gabler Pensjonstjenester AS.

Som pensjonskassens ansvarshavende aktuar skal Gabler Pensjonstjenester AS sørge for at pensjonskassen til enhver tid blir drevet på en forsikringsteknisk ansvarlig måte. I henhold til dette har vi vurdert den forsikringstekniske situasjon for Lørenskog kommunale pensjonskasse for 2018.

Rimeligheten i fordelingen i henhold til Lov om Forsikringsvirksomhet § 3-13 (Tilordning av avkastning, overskudd) og § 3-14 (Overskudd på risikoresultat) er vurdert i samsvar med Lov om Forsikringsvirksomhet § 3-18 a) (Anvendelse av overskudd tilordnet kontrakten).

Pensjonskassen har benyttet pristariffer som er meldt til Finanstilsynet i samsvar med Lov om Forsikringsvirksomhet § 3-7 (Meldeplikt og tilsyn med pristariffer).

Premiereserven for de kontraktfastsatte forpliktelsene er beregnet i samsvar med Lov om Forsikringsvirksomhet § 3-9 (Premiereserve knyttet til kontraktfastsatte forpliktelser).

Etter vår vurdering er disse forhold i samsvar med lov og forskrifter, og pensjonskassen oppfyller gjeldende krav til avsetninger.

Oslo, 28. mars 2019

Gabler Pensjonstjenester AS

Irene Byermoen
Aktuar

Kapittel 5 Revisors beretning

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Til styret i Lørenskog kommunale pensjonskasse

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Lørenskog kommunale pensjonskasse som består av balanse per 31. desember 2018, resultatregnskap, oppstilling av endringer i egenkapital og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av pensjonskassens finansielle stilling per 31. desember 2018, og av dens resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i avsnittet *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av pensjonskassen i samsvar med de relevante etiske kravene i Norge knyttet til revisjon slik det kreves i lov og forskrift. Vi har også overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Øvrig informasjon omfatter informasjon i pensjonskassens årsrapport bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for øvrig informasjon. Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese den øvrige informasjonen med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom den øvrige informasjonen og årsregnskapet eller kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon, er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til pensjonskassens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvikle pensjonskassen eller legge ned virksomheten, eller ikke har noe annet realistisk alternativ.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan skyldes misligheter eller feil og er å anse som vesentlig

dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- ▶ identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll;
- ▶ opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontrollen som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av pensjonskassens interne kontroll;
- ▶ vurderer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige;
- ▶ konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape betydelig tvil om pensjonskassens evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det foreligger vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet. Hvis slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, må vi modifisere vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at pensjonskassens evne til fortsatt drift ikke lenger er til stede;
- ▶ vurderer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen, tidspunktet for vårt revisjonsarbeid og eventuelle vesentlige funn i vår revisjon, herunder vesentlige svakheter i den interne kontrollen som vi avdekker gjennom vårt arbeid.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendige i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av pensjonskassens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Oslo, 28. mars 2019
ERNST & YOUNG AS

Knut Aker
statsautorisert revisor

LØRENSKOG KOMMUNALE PENSJONSKASSE

Hasselveien 6, Postboks 304, 1471 Lørenskog

Telefon: 67 93 40 00 / 917 40 079

pensjonskassen@lorenskog.kommune.no

www.lorenskog.kommune.no